

ضرورت برپایی مراکز اطلاع رسانی داروها و سموم

امروزه با گسترش و تولید داروها و سموم جدید، نیاز به آگاهی و دسترسی به اطلاعات مربوط به این عناوین به منظور ارتقاء توانمندیهای گروه پزشکی در همه ابعاد ضروری به نظر می رسد. علاوه بر این، هدف از راه اندازی این مراکز کمک به مردم، بیماران، مسمومین و خانواده های ایشان برای جلوگیری از مراجعه بی مورد به مراکز درمانی و پاسخگویی به سوالات دارویی می باشد.

از دهه ۶۰ میلادی، مراکز اطلاع رسانی دارویی در اغلب دانشگاههای علوم پزشکی جهان شروع به فعالیت نمود. این مراکز در دانشگاهها، بیمارستانها، دانشکده های داروسازی و دیگر سازمانهای وابسته تاسیس شده اند و آمار و گزارشات این مراکز در تصمیم گیری ها و سیاستگذاری های بهداشتی، درمانی و آموزشی همان کشور مورد استفاده قرار می گیرد. از آنجا که گزارشات و اطلاعات این مراکز تنها قابل استفاده در همان کشور می باشد، فعالیت اینگونه مراکز در هر کشوری برای ارتقاء امنیت دارویی مصرف کنندگان و دسترسی به آمار، ارقام و اطلاعات منطقه ای و کشوری ضروری می باشد.

تاریخچه برپایی مراکز اطلاع رسانی داروها و سموم

ستاد مرکزی اطلاع رسانی داروها و سموم ایران در بهمن ۱۳۷۵، در معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی افتتاح شد. از آن پس تا سال ۱۳۹۱، سی و چهار مرکز DPIC در کل کشور راه اندازی شده است. در ابتدای سال ۱۳۸۶، ستاد مرکزی اطلاع رسانی داروها و سموم ضمن دریافت شماره تلفن ۰۹۶۴۶ از مخابرات و با ایجاد هماهنگی های لازم، طوری برنامه ریزی نمود تا با شماره گیری ۰۹۶۴۶ در هرکجای ایران، امکان پاسخگویی در مرکز DPIC همان استان فراهم گردد. این امر تا سال ۱۳۹۱ ادامه داشت و از آن پس، کد خدماتی ۱۴۹۰ جایگزین شماره قبلی در کل کشور شد. در حال حاضر مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم در تهران و چند استان کشور، تحت نظارت ستاد مرکزی و سازمان غذا و دارو و در ساختار اداری معاونت های غذا و داروی دانشگاههای علوم پزشکی کل کشور، به صورت شبانه روزی، برخی دیگر از مراکز در دو شیفت صبح و بعدازظهر و بقیه مراکز در ساعات اداری به سوالات مردم و گروه پزشکی در زمینه داروها و موارد مسمومیت پاسخدهی دارند.

سوالاتی که از یک مرکز DPIC می توان به عمل آورد عبارتند از: مقدار و نحوه مصرف دارو، عوارض ناخواسته ناشی از مصرف دارو، مصرف دارو در بارداری و شیردهی، نحوه اختلاط داروها و محلولهای تزریقی با هم و سازگاری آنها، نحوه نگهداری داروها، تداخلات داروها و مواد غذایی در مصرف همزمان آنها و همچنین ارائه اطلاعات لازم به همراهان فرد مسموم و یا گروه پزشکی در خصوص نحوه برخورد با یک بیمار مسموم و انجام اقدامات اولیه پیش از رسیدن به مراکز درمانی و معرفی پادزهر لازم به گروه درمانی در صورت لزوم و یافتن داروهایی که به طور مقطعی در داروخانه ها دچار کمبود شده اند.

فعالیت های اصلی

- پاسخدهی به سوالات دارویی و موارد مسمومیت به صورت تلفنی به افراد متقاضی از طریق شماره ۱۴۹۰
- ارسال گزارشات عوارض دارویی به مرکز ADR (مرکز ثبت و بررسی عوارض ناخواسته داروها)
- برگزاری هفته پیشگیری از مسمومیت ها

- اجرای طرح آماده باش نوروزی
- همکاری در تهیه برنامه های آموزشی در رادیو و تلویزیون با موضوع اطلاعات دارویی و نحوه پیشگیری و درمان مسمومیت ها
- همکاری در برگزاری دوره های آموزشی (سمینار و کارگاه) برای گروه پزشکی و آموزش به مردم در خصوص داروها و پیشگیری و درمان مسمومیت ها
- تدوین دستورالعمل های درمان دارویی مسمومیت ها و حملات NBC (تسلیحات کشتار جمعی هسته ای، بیولوژیک و شیمیایی)